

úspěch

Na zloděje si zvykneš

Amatérští památkáři

zachraňují zámek

□ **BÁRA PROCHÁZKOVÁ**
FOTO MATĚJ STRÁNSKÝ

Jako za starých časů. (Zámek Čechovice)

Když jste tak chytrí, tak se o to starjte sami. Touto větou odpověděl vedoucí památkové péče v Domažlicích na kritiku, kterou Český svaz ochránců památek v roce 1998 ohodnotil úředníky za jejich výroky, že by vesnické kostely měly být zbourány. Měl to být jen rétorický obrat. Jenže už za dva týdny přebírala skupina mladých lidí sdružená v plzeňské organizaci ochránců památek klíče od vyhořelého torza zámku v Čechovicích. I když má zámek v malé obci poblíž Domažlic po dvanácti letech práce k funkčnímu panskému sídlu ještě daleko, několikrát do roka ožívá jako za starých časů.

Žádná radost

„Zase jsme tu měli návštěvu,“ říká člen plzeňských ochránců pracujících pod hlavičkou Klubu Ladislava Lábka Jiří Šus (25). Jeho pohled míří na třísky na podlaží v prvním patře zámku. Když tu byl před několika týdny naposledy, ještě tu byla část dřevěné podlahy, mezitím si s ní ale někdo ze sousedů pravděpodobně zatopil. Jiří Šus, povoláním elektrikář, nevypadá překvapeně, protože na zloděje si prý člověk po několika letech zvykne. Když ale jeden ze sousedů tvrdil, že čerstvě ohoblované a na míru nařezané trámy, které i s lešením ležely pečlivě srovnané u zámecké stěny, našel čistě náhodou, bylo to i na Jiřího Šuse moc. Nakonec případ řešila policie.

Soused musel sice dřevo vrátit, ale materiál i nářadí mizely dál. Obyvatelé Čechovic prostě neměli z nových sousedů, kteří koupili od restituentů padající budovu zámku za symbolickou korunu, žádnou radost. „Jedni nás zavrhovali jako plzeňské měšťáky, druzí si mysleli, že chceme zámek vytunelovat, a třetí nás považovali za milionáře,“ vzpomíná předseda spolku a starosta obce Chudenice David Klíma (35). A jediná sousedka z 54 obyvatel původně čistě německé vesnice, která jim nabídla pomoc, si u místních vysloužila přezdívku „udavačka“.

Ve vsi jsou ovšem nakonec rádi, že vetřelci přinesli kulturní povyražení. Nabídka pomoci sice zatím nepadla, loni už ale někteří sousedé akcep-

tovali pozvání na folkový festival. Vedle sousedů čekalo v řadě i přesvědčování památkářů a německých rodáků z vesnice. Sdružení sudetoněmeckých rodáků, které před dvěma lety oslovili, nechce mít s celou věcí nic společného. Na druhou stranu mají však až příliš velký zájem úředníci. Dobrovolní památkáři se s nimi rozcházejí v základní interpretaci kulturního bohatství. Zatímco úřady jsou spíše přesvědčeny o tom, že by se měl zachovat vývoj stavby, tedy například

Do zámku se po desítkách let vrátil život.

i úděsné příčky z padesátých let, členové Klubu Ladislava Lábka chtějí zámek vrátit do původní barokní podoby. Cesta ke kompromisu bude ještě hodně dlouhá. A mimořádně náročná: hrstka mladých lidí už léta věnuje rekonstrukci každou volnou hodinu. Sami o sobě říkají, že jsou „magoři“, a chtěli už několikrát zámek darovat státu. Nadšení návštěvníků a radost z obnovených architektonických detailů ale vždycky zavelely zůstat.

Špatná minulost

Před válkou byl v areálu původního zámeckého sídla statek, později česká a německá škola a během války ubytovna SS. „Budova má nádech něčeho špatného, a proto se podle mne místní o zámek vůbec nezajímají,“ vysvětluje Klíma. Po znárodnění zámek patřil JZD. Družstvo tam ubytovalo brigádníky, kteří přijeli pomáhat sklízet brambory, od roku 1985 je ale budova prázdná a pět let poté navíc vyhořela. Ačkoli JZD za nehodu dostalo z pojistky peníze na opravu, ruina mezitím přišla do restituce, která se táhla osm let. Úřední tahanice a propadlá střecha udělaly své. Déšť a snůh zničily vzácné štukové stropy, dřevěné podlahy a krby.

Dnes už do zámku díky tisícům dobrovolných brigádnických hodin, nové střeše a deseti

milionům korun nezatéká. Jenže statika domu není ideální a kompletní rekonstrukce si žádá dalších šedesát milionů, které milovníci kulturních památek získávají mimořádně pomalu především z grantů, jako výtěžek z koncertů v místním kostele nebo z každoročních dnů otevřených dveří. Třípatrová zámecká sýpka se dvakrát do roka zaplní keramikou, obrazy nebo plastikami, které tam vystavují umělci z okolí. Na nádvoří hrají bez nároku na honorář kapely a prodávají se domácí sýry, korálky nebo vystupují šermíři.

Členové sdružení mají ale velké plány: vedle galerie by v zámku měly být chráněné dílny a výukové centrum. „Tady už jsme na konci toho, co můžeme udělat sami vlastníma rukama. Například na statiku potřebujeme solidní firmu, kterou je nutné zaplatit. Budu organizovat jeden charitativní koncert za druhým,“ říká s úsměvem Jiří Šus. ■

INZERCE

**1 INTENZIVNÍ AROMA
1 VÝJIMEČNÝ ZÁŽITEK**

1 OKAMŽIK 1 NESCAFÉ.